# USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci projednal v neveřejném zasedání konaném dne 12. května 2025 stížnost **odsouzeného Jaroslava H.**, narozeného xxx, proti usnesení Okresního soudu v Šumperku ze dne 27. 2. 2025, č. j. 2 PP 61/2024-58, a rozhodl

**takto:**

Podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu **se** stížnost odsouzeného Jaroslava H. **zamítá**.

**Odůvodnění:**

1. Usnesením Okresního soudu v Šumperku (dále jen „okresní soud“) ze dne 27. 2. 2025, č. j. 2 PP 61/2024-58, bylo rozhodnuto, že podle § 331 odst. 1 trestního řádu, § 88 odst. 1, odst. 3, odst. 5 trestního zákoníku a contrario se žádost odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody na doživotí, který mu byl uložen rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 11. 2004, č. j. 1 T 28/2004-1484, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 2. 2005, č. j. 7 To 4/2005-1531, zamítá.

2. Proti tomuto usnesení podal odsouzený stížnost, a to bezprostředně po jeho vyhlášení u veřejného zasedání, stížnost poté prostřednictvím svého obhájce písemně odůvodnil. Odsouzený v podané stížnosti uvedl, že okresní soud nezohlednil důležité skutečnosti a jeho závěr pak zčásti nemá oporu v provedených důkazech, některé důkazy pak soud řádně neprovedl, neboť z nich neučinil žádná skutková zjištění. Dále uvedl, že v daném případě jsou relevantní pro podmíněné propuštění čtyři podmínky - prokázání polepšení a možnost očekávání řádného života, náhrada škody, odpykání nejméně 20 let výkonu trestu odnětí svobody a absence rizika opakování zvlášť závažného zločinu. Odsouzený uvedl, že má za to, že bylo prokázáno splnění všech uvedených podmínek. Okresní soud poukazoval na neuspokojivý výkon trestu, k tomu odsouzený uvedl, že ve výkonu trestu je přes 21 let a za celou dobu měl toliko dva kázeňské tresty, které jsou zahlazeny. Navazování nedovolených styků spočívalo v tom, že další odsouzení na cele si přes okno na provázku posílali kávu, aniž by se odsouzený na tomto jednání jakkoliv účastnil, dostali trest všichni odsouzení na cele. Druhý kázeňský trest dostal v roce 2013 za to, že dostal od spoluvězně namalovaný obrázek, který si nesl na celu. Jeden z dozorců mu jej ponechal, druhý jej zabavil. Jeden vychovatel mu uložil kázeňský trest, druhý jej následně zrušil. Kvůli tomuto bagatelnímu jednání, které původně nebylo považováno ani za kázeňský prohřešek, byl přeřazen zpět do II. PSVD a bylo mu zrušeno pracovní zařazení, které získal až po letech, přestože byl od počátku hodnocen jako spolehlivý pracovník. Dle odsouzeného dlouhodobý výkon trestu v podstatě probíhal bez problémů a počáteční problémy s adaptací by neměly být formalisticky posuzovány v jeho neprospěch. Nikdy se ve výkonu trestu nedopustil jednání, které by mělo znaky agrese vůči komukoliv, konfliktu, nerespektování pokynů atd. Z hodnocení věznice vyplývá, že počáteční problémy ve výkonu trestu byly spojeny s adaptačními potížemi vyplývajícími z délky trestu i specifických podmínek jeho výkonu. Po dvou letech výkonu trestu zahájil studium zakončené maturitou, i tímto chtěl kompenzovat své dřívější selhání, které mimo další skutečnosti vedlo ke spáchání trestné činnosti.

Pokud poslední bagatelní prohřešek byl spáchán před 12 lety, nemělo by k němu být přihlíženo, zvláště když znalec – psycholog konstatoval v posledních nejméně deseti letech pozitivní osobnostní změny. Okresní soud uvedl, že znalecký posudek nevyznívá zcela ve prospěch odsouzeného, s takovouto interpretací znaleckého posudku odsouzený nemůže souhlasit a poukázal na to, že soud by neměl vycházet toliko ze znaleckého posudku, ale pro posouzení zákonných podmínek měl zohlednit i další, pro odsouzeného jednoznačně příznivé, listinné důkazy, a to zprávu PMS a zprávu ředitele Věznice Mírov, tyto okresní soud fakticky nijak nehodnotil a nečinil z nich žádná skutková zjištění. Okresní soud zdůraznil výsledky znaleckého zkoumání z počátku trestního řízení, jakož i např. tvrzení znalce, že nelze vyloučit komplikované dlouhodobé procesy adaptace, avšak další pozitivní závěry znalce zmíněny nebyly, přestože závěry znalce na str. 19 v druhém odstavci splnění zákonné podmínky podporují. Odsouzený dodal, že pokud by neprobíhal výkon trestu řádně a pozitivně, nemohlo by dojít k přeřazení odsouzeného do mírnějšího typu věznice. Dle odsouzeného tedy bylo prokázáno, že svým chováním ve výkonu trestu a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něj očekávat, že v budoucnu povede řádný život. Okresní soud odsouzenému opakovaně kladl k tíži, že neuhradil poškozeným škodu, a že nenapsal poškozeným omluvný dopis, a proto u odsouzeného nespatřuje dostatek sebereflexe. Pokud jde o jakýkoliv kontakt s poškozenými, k tomu měl vždy respekt a přistupoval k němu s obavou, proto také tuto otázku řešil s psychology a ti mu doporučili poškozené nekontaktovat. Odsouzenému byla doporučena komunikace prostřednictvím mediátora, což učinil (prostřednictvím PMS). Odsouzený dále uvedl, že uhradil veškerou škodu uloženou adhezním výrokem. Pokud jde o nárok poškozeného S., toho se nepodařilo zprostředkovat ani Probační a mediační službě. Odsouzený uvedl, že mu není jasné, jakou další částku by měl hradit a komu. Výtka okresního soudu, že provedl toliko částečnou úhradu dluhu, nemá oporu v provedeném dokazování. Odsouzený dodal, že si je vědom závažnosti a neodčinitelnosti svého jednání, avšak odmítá, že by neměl sebereflexi. Z listinných důkazů, a nakonec i ze znaleckého posudku vyplývá, že mu není lhostejné to, co způsobil, avšak požadavek na zasílání omluvných dopisů považuje za formalistní. Pokud okresní soud dospěl k závěru, že odsouzený nemá zajištěnou práci a hrozí tak opakování trestné činnosti, k tomu odsouzený uvedl, že takový závěr nemůže akceptovat. Dodal, že v tuto chvíli odmítl nabídku rodičů i sestry, kteří jsou ochotni mu zprostředkovat bydlení, odsouzený však nechce nikoho zatěžovat a chce se adaptovat sám s odbornou pomocí profesionálů, proto se rozhodl pro dům Probační a mediační služby (dále jen „Probační dům“), kde bude probíhat adaptační program a jehož součástí je příprava na vhodné zaměstnání, do kterého bude zařazen za odborné pomoci PMS. Probační a mediační služba garantuje odsouzenému získání vhodného zaměstnání, které je podmínkou pro komplexní adaptační program v Probačním domě. Dle odsouzeného úvahy soudu o riziku recidivy nemají oporu v provedeném dokazování, okolnosti a poměry odsouzeného, za kterých došlo před více než 21 lety ke spáchání předmětné trestné činnosti, nelze paušalizovaně přenášet na současnou dobu, navíc při nerespektování listinných důkazů, které takový závěr vyvracejí. Okresní soud nezohlednil to, že riziko recidivy musí být dáno s ohledem na okolnosti činu, za kterých byl pachatel odsouzen a také na povahu jeho osobnosti. Z listinných důkazů (zejm. zprávy ředitele Věznice Mírov, zprávy PMS a znaleckého posudku) vyplývá, že žádná z objektivních ani osobnostních okolností, které zde byly v době spáchání trestné činnosti, v současné době nejsou dány. Odsouzený má za to, že způsob, který zvolil, tedy možnost zaměstnání a bydlení v Probačním domě, je zodpovědnější. Dodal, že jeho pracovní posudky z dosavadního zaměstnání ve výkonu trestu jsou také dostatečnou zárukou, že v rámci adaptace pro něj bude zvoleno za součinnosti Probační a mediační služby vhodné zaměstnání, ve kterém bude schopen dlouhodobě pracovat. Okresní soud v tomto směru také nijak nevyhodnotil, že je odsouzený dlouhodobě zaměstnán v 70členném pracovním kolektivu a má vytvořeny pracovní návyky. Po skončení pobytu v Probačním domě by odsouzený mohl i vzhledem k blízkosti bydliště rodičů u zaměstnavatele pokračovat. Po skončení pobytu v Probačním domě má odsouzený zajištěné bydlení u rodičů, přičemž má možnost využít i byt v Praze. Na hledání případného dalšího zaměstnání bude v případě potřeby spolupracovat s OIKIA

z.s. i s jejími partnerskými organizacemi. Odsouzený dále namítl, že okresní soud se nijak nevypořádal s kladným hodnocením jeho osoby a s tím, že ředitel věznice se k jeho žádosti připojil, dále se nevypořádal s tím, že absolvoval program 3Z, k němuž doložil zprávu z věznice. Odsouzený uvedl, že mu není jasné, jak by se měl lépe připravovat na řádný život na svobodě, když vězeňská služba v tuto chvíli nenabízí další specializované aktivity zaměřené na práci s agresí. Po případném propuštění má také zajištěnou spolupráci s psychoterapeutem. Odsouzený dále uvedl, že po dlouholetou dobu je v kontaktu nejen s nejbližší rodinou, ale i se zástupci odborných institucí, duchovními či dlouhodobými přáteli. Již toto rodinné, sociální a duchovní zázemí skýtá v jeho případě jistou záruku v podobě dohledu všech těchto osob, které jsou připraveny mu pomoci, aby se mohl navrátit do běžného života a mohl se tak pokusit alespoň zčásti napravit to, co je v základu nenapravitelné a neodpustitelné. Odsouzený je připraven absolvovat jednak intenzivní resocializační program v Probačním domě a také formou mentoringu, a případně i individuální psychoterapie s OIKIA z.s., tato pracuje nejen s odsouzeným, ale i s rodinou na přípravě, jak čelit případnému mediálnímu zájmu. Odsouzený navrhl případně doplnit dokazování spisem Okresního soudu v Šumperku, sp. zn. 5 Nt 218/2019, případně vyžádat aktualizovanou zprávu od OIKIA z.s. Okresní soud se rovněž nevypořádal s nabídkou spolku OIKIA z.s. na převzetí záruky za dovršení nápravy odsouzeného. Závěrem odsouzený navrhl, aby napadené usnesení bylo zrušeno a aby krajský soud sám ve věci rozhodl tak, že žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění vyhoví, a to za současného uložení omezení, která je připraven respektovat, příp. při převzetí nabídnuté záruky ze strany OIKIA z.s.

3. Krajský soud v Ostravě, pobočka v Olomouci (dále jen „krajský soud“) jako soud stížnostní (§ 146 odst. 2 písm. d/ trestního řádu) úvodem shledal, že stížnost odsouzeného byla podána oprávněnou osobou (§ 142 odst. 1 trestního řádu), v zákonné třídenní lhůtě od oznámení usnesení a na místě, kde lze takové podání učinit (§ 143 odst. 1 trestního řádu). Současně krajský soud neshledal ani jiný důvod k zamítnutí stížnosti podle § 148 odst. 1 písm. a), b) trestního řádu z formálních důvodů bez věcného přezkoumání napadeného usnesení a jemu předcházejícího řízení.

4. Z podnětu podané stížnosti tedy krajský soud podle § 147 odst. 1 trestního řádu přezkoumal správnost a odůvodněnost výroku napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení jeho vydání předcházející, a po projednání věci v neveřejném zasedání dospěl k závěru, že stížnost odsouzeného není důvodná.

5. Úvodem je třeba konstatovat, že v samotném řízení, které předcházelo vydání napadeného usnesení, neshledal stížnostní soud žádných procesních vad.

6. Po prostudování předloženého spisového materiálu a obsahu napadeného usnesení dospěl krajský soud k závěru, že je třeba napadené usnesení okresního soudu posoudit jako věcně správné, zákonné a odůvodněné.

7. Podle § 88 odst. 1 trestního zákoníku soud může odsouzeného podmíněně propustit na svobodu, jestliže odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení a může se od něho očekávat, že v budoucnu povede řádný život nebo soud přijme záruku za dovršení nápravy odsouzeného.

8. Podle § 88 odst. 3 věta první trestního zákoníku soud při rozhodování o podmíněném propuštění odsouzeného za zločin přihlédne také k tomu, zda odsouzený včas nastoupil do výkonu trestu a zda částečně nebo zcela nahradil či jinak odčinil škodu nebo jinou újmu způsobenou trestným činem nebo zda vydal bezdůvodné obohacení získané trestným činem.

9. Podle § 88 odst. 5 trestního zákoníku osoba odsouzená k výjimečnému trestu odnětí svobody na doživotí může být podmíněně propuštěna až po nejméně dvaceti letech výkonu tohoto trestu,

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Fantulová.

nehrozí-li s ohledem na okolnosti činu, za který byla odsouzena, a povahu její osobnosti opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvlášť závažného zločinu.

10. Jak je patrné z odůvodnění napadeného usnesení, okresní soud opřel své rozhodnutí o zamítnutí žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody o zjištění, že u odsouzeného nebyla splněna podmínka tzv. pozitivní prognózy, tedy možnost očekávání, že odsouzený v budoucnu povede řádný život, a to zejména s ohledem na závěry vypracovaného znaleckého posudku. Okresní soud dále konstatoval, že v daném případě nebyl splněn předpoklad, že nehrozí s ohledem na okolnosti činu, za který byl odsouzen, a povahu jeho osobnosti opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvlášť závažného zločinu.

11. Krajský soud se po provedeném stížnostním řízení se závěry okresního soudu ztotožnil s tím, že soud I. stupně řádně vyhodnotil všechny rozhodné skutečnosti mající význam pro jeho rozhodnutí a dospěl ke správnému závěru, že u odsouzeného nejsou dány důvody pro rozhodnutí o jeho podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody.

12. K předmětné věci lze konstatovat, že ústavně zaručené právo na to, aby bylo vyhověno žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, neexistuje. Posouzení splnění zákonných podmínek podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je plně věcí soudcovské úvahy. Je výlučně na obecných soudech, aby zkoumaly a posoudily, zda podmínky pro aplikaci tohoto institutu jsou dány, a aby své úvahy v tomto směru přiměřeným způsobem odůvodnily. Pokud obecný soud dospěje k závěru, že požadavek pozitivní prognózy budoucího chování odsouzeného není dán, jde o výraz nezávislého soudního rozhodnutí, který Ústavní soud respektuje (viz ÚS 10/2009 – u.). Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody podle § 88 odst. 1 trestního zákoníku je i při splnění zákonem vytyčených předpokladů mimořádným zákonným institutem, který otevírá možnost, nikoliv však povinnost odsouzeného z výkonu trestu podmíněně propustit (srov. např. rozhodnutí Ústavního soudu, sp. zn. 3 III. ÚS 338/10). Nejde tedy o institut, kterého bude použito automaticky, ale teprve po zhodnocení daných okolností nezávislým a nestranným soudem (viz. rozhodnutí Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 852/22).

13. Kromě vykonání příslušné části uloženého trestu odnětí svobody je předně zákonnou podmínkou podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody skutečnost, že odsouzený svým chováním a plněním svých povinností ve výkonu trestu *prokázal polepšení*, které se jakožto vývojový proces vnitřní proměny osobnosti odsouzeného navenek projevuje pouze v jeho chování. Z tohoto hlediska je proto kromě jiného rozhodující, jak odsouzený dodržoval stanovený pořádek a kázeň ve výkonu trestu.

14. Ustanovení § 88 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku vyjadřuje dále požadavek *pozitivní prognózy* budoucího chování pachatele, která je nezbytným předpokladem pro podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Taková prognóza musí vyplývat ze zhodnocení pachatelova *polepšení* a důležité je i zjištění, v jakém prostředí bude pachatel žít a pracovat po propuštění z výkonu trestu, zda má rodinné a sociální zázemí, zaměstnání, bydlení atd. Význam bude mít i případné zjištění, jak bude veřejnost reagovat na předčasné propuštění pachatele z výkonu trestu odnětí svobody, jaké jsou sociální poměry pachatele, jaké podmínky má vytvořeny pro přechod do normálního života na svobodě atd.

15. Osobu odsouzenou k výjimečnému trestu v podobě *trestu odnětí svobody na doživotí* lze podmíněně propustit až po nejméně *dvaceti letech* výkonu tohoto trestu. Oproti případům uvedeným v § 88 odst. 4 jde o pevně stanovenou hranici, která vyplývá z časově neomezeného trvání trestu odnětí svobody na doživotí. Doba dvaceti let by měla být dostatečně dlouhá k tomu, aby byl trest odnětí svobody na doživotí dostatečně přísnou sankcí, ale aby zároveň poskytla určitou šanci i pachateli, jemuž byl uložen tento nejpřísnější trest. Další zpřísňující podmínka spočívá v tom, že pachatele

odsouzeného k výjimečnému trestu odnětí svobody na doživotí lze podmíněně propustit z jeho výkonu jen tehdy, *nehrozí-li s ohledem na okolnosti činu*, za který byl takový pachatel odsouzen, *a povahu jeho osobnosti opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvlášť závažného zločinu*. Jde o stejně formulovanou okolnost jako v § 88 odst. 4 trestního zákoníku (viz. Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2023, § 88).

16. Ustanovení § 88 odst. 4 trestního zákoníku zpřísňuje možnost podmíněného propuštění pachatelů nejzávažnějších trestných činů a pachatelů, jímž byl uložen výjimečný trest odnětí svobody na 20 let až do 30 let. Zpřísnění spočívá v tom, že se prodlužuje doba výkonu trestu odnětí svobody, po které mohou být tito pachatelé podmíněně propuštěni z výkonu tohoto trestu. Trestní zákoník umožňuje jejich podmíněné propuštění teprve po výkonu dvou třetin uloženého trestu odnětí svobody. Další zpřísňující podmínka spočívá v tom, že pachatele odsouzeného za trestný čin vyjmenovaný v § 88 odst. 4, nebo k výjimečnému trestu odnětí svobody nad 20 až do 30 let, lze podmíněně propustit z jeho výkonu jen tehdy, nehrozí-li s ohledem na okolnosti činu, za který byl takový pachatel odsouzen, a povahu jeho osobnosti opakování spáchaného nebo jiného obdobného zvlášť závažného zločinu. Nestačí zde tedy splnění obecných předpokladů k podmíněnému propuštění z výkonu trestu odnětí svobody podle § 88 odst. 1, odst. 3, ale zákon klade důraz na to, aby u podmíněně propuštěného byla vyloučena recidiva, protože v § 88 odst. 4 trestního zákoníku jsou vyjmenovány typově nejzávažnější trestné činy, respektive jejich nejškodlivější případy, které mají povahu zvlášť závažných zločinů, takže nelze připustit riziko opětovného spáchání trestných činů tohoto charakteru jen z důvodu, že odsouzenému pachateli bude zkrácen vykonávaný trest, byť nejvýše o jednu třetinu. Uvedeným hlediskem zákon zdůrazňuje ochranu společnosti před nejzávažnějšími trestnými činy a jejich pachateli. Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody mohou pouze v tomto případě vylučovat buď určité závažné okolnosti činu, za kterých byl pachatel odsouzen, nebo některé negativní povahové rysy jeho osobnosti, popřípadě obě zmíněná hlediska zároveň (viz. Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2023, § 88).

17. Smysl podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody není v tom, aby za dobré chování, případně za dobrou práci ve výkonu trestu byl pachatel automaticky propuštěn po odpykání stanovené doby na svobodu bez zřetele na to, jaká je prognóza jeho dalšího chování. Jak již konstatoval okresní soud v napadeném usnesení, podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je totiž namístě jen tehdy, jestliže vzhledem ke všem okolnostem, které mohou mít v tomto směru význam, je odůvodněn předpoklad, že odsouzený povede i na svobodě řádný život a že tu není pro společnost příliš velké riziko jeho recidivy (Šámal, P. a kol.: Trestní zákoník. Komentář. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2023, § 88).

18. Dle nálezu Ústavního soudu, sp. zn. II. ÚS 482/18, východiskem pro posuzování naplnění podmínek pro podmíněné propuštění je hodnocení, zda došlo ke skutečnému polepšení a nápravě odsouzeného, neboť právě náprava odsouzeného nejefektivněji vede k ochraně společnosti, tedy k naplnění účelu trestního práva ve společnosti (srov. i čl. 10 odst. 3 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech). Nelze judikatorně zcela vyloučit možnost podmíněného propuštění pro jakkoli definovanou skupinu odsouzených, a to ani u chronických recidivistů či pachatelů velmi závažné kriminality, pokud zákonodárce obecně připustil možnost podmíněného propuštění u všech odsouzených. Každý případ je třeba hodnotit individuálně a rozhodnutí o podmíněném propuštění je nutné odůvodnit vzhledem k osobě konkrétního odsouzeného, neopomíjeje též jeho možný vývoj a nápravu v průběhu výkonu trestu odnětí svobody a další relevantní aktuální informace. Při zvažování, zda se odsouzený polepšil, je třeba primárně hodnotit, za co mu byly uloženy kázeňské odměny či tresty, nikoli však kolik mu jich bylo uloženo. Za znak či projev polepšení či nepolepšení odsouzeného nelze bez bližšího odůvodnění považovat jednoduché skutečnosti nenavázané na změnu jeho vnitřního postoje (například uklizení podlahy či naopak nepořádek na cele). Hodnocení očekávání vedení řádného života nelze založit na

pouhých počtech odsouzení či výkonů nepodmíněného trestu odnětí svobody. Takové údaje jsou příliš zobecňující pro úsudek o možném budoucím vedení řádného života odsouzeného v konkrétním případě. Je tak nutné analyzovat vývoj trestné činnosti odsouzeného z hlediska její frekvence a závažnosti, a to zejména v letech předcházejících spáchání trestného činu, za který odsouzený vykonává trest. Je přitom třeba mít na paměti, že podle kriminologických výzkumů dochází k opouštění kriminální dráhy postupně.

19. Zatímco polepšení sleduje aktivitu a změnu odsouzeného v blízké minulosti, případě v přítomnosti, očekávání vedení řádného života je orientováno do budoucna. Trestní minulost odsouzeného je rovněž aspektem, který je namístě zhodnotit při očekávání vedení řádného života v budoucnu, nelze ji však hodnotit formalisticky. Přihlédnutí k trestní minulosti odsouzeného při jeho žádosti o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody je nezbytné pro reálné posouzení rizika nepřijatelného chování odsouzeného po propuštění (srov. např. nález Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 2201/16).

20. Stížnostní soud v předmětné věci doplňuje, že odsouzený vykonává trest odnětí svobody na doživotí, který mu byl uložen rozsudkem Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 15. 11. 2004, č. j. 1 T 28/2004-1484, ve znění rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 2. 2. 2005, č. j. 7 To 4/2005-1531, a to za spáchaní jednoho trestného činu vraždy § 219 odst. 1, odst. 2 písm. h) trestního zákoníku a dvou trestných činů vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. c), h) trestního zákoníku. Prvého trestného činu se odsouzený dopustil ve druhé polovině září 2003, kdy střelil krátkou střelnou zbraní do krajiny temenní v úmyslu usmrtit a zmocnit se věcí poškozeného Vu M. T., druhého trestného činu se dopustil v druhé polovině září 2003, kdy střelnou zbraní střelil do pravé spánkové krajiny v úmyslu usmrtit poškozeného Bohumíra F. s úmyslem zmocnit se jeho věcí a peněz a posledního trestného činu se dopustil dne 9. 11. 2003 v úmyslu usmrtit poškozeného Miroslava B. a zmocnit se části jeho majetku, kdy poškozeného opakovaně udeřil neustanoveným předmětem do týlní a spánkové krajiny.

21. Z připojeného spisu bylo zjištěno, že ve věci byl vypracován znalecký posudek z oboru psychiatrie (dne 7. 3. 2004) znalkyní MUDr. Lenkou Sucharovou a z posudku se podává, že v osobnosti odsouzeného jsou přítomny rysy dissociální – egocentrismus, sklon k manipulaci okolí, absence pevného sociálně akceptovatelného hodnotového systému, nevytvořené vyšší emoce, malá schopnost empatie, tendence dosahovat cílů co nejjednodušeji, přeceňování sebe, podceňování ostatních, což vede k tomu, že sice dobře navazuje vztahy, ale selhává v nich, a to i ve vztazích obchodních, což vede k projekci chyb do ostatních, posuzovaný to chápe jako podrazy. Posuzovaný není primárně agresivní, ale při svém egocentrismu a neschopnosti vcítění může agresivitu užít při dosahování svých cílů. Trestnou činnost spáchal poté, co se s partnery dohadoval, ale způsob provedení trestných činů svědčí proti spáchání trestné činnosti v afektu, navíc o této možnosti, tedy o vyřešení své situace eventuálním zabitím, mluvil opakovaně se svým kamarádem D. U posuzovaného nebyly zjištěny projevy duševní nemoci.

22. Dále byl vypracován znalecký posudek z oboru psychologie (dne 29. 2. 2004) znalcem PhDr. Václavem Lukešem, z tohoto se podává, že odsouzený je osobou emočně nezralou, egocentricky zaměřenou, s nestabilním hodnotovým systémem a nestabilními volními vlastnostmi a autoregulací, tyto symptomy naznačují anomální vývoj osobnosti. Struktura osobnosti se blíží dissociální poruše osobnosti. Projektové techniky naznačují potlačovanou úzkost, obavy z osamění, nejistotu, při dekompenzaci tendence k impulsivnímu vybití emocí. Jednání posuzovaného před činy a po nich znalec popsal jako racionální. Z psychologického hlediska převažuje výraznou měrou motiv zištnosti při realizaci inkriminovaných skutků. Odsouzený není osobností primárně agresivní, agresivitu bez zábran použije jako instrument řešení situací, kdy je to pro něj osobně prospěšné. Pocity viny u realizovaných skutků znalec nezjistil. Vzhledem k typu osobnosti, absenci pevného sociálně akceptovatelného hodnotového systému, tendenci

k impulsivnímu odreagování, způsobu provedení inkriminovaných skutků, opakování obdobných aktivit po jejich prvotním osvědčení, způsobu následného chování a prožívání bez pocitu viny znalec uvedl, že považuje jeho resocializaci za výrazně ztíženou.

23. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného usnesení, okresní soud si byl při svém rozhodování velice dobře vědom zákonných podmínek, které musejí být naplněny pro kladné rozhodnutí, tedy pro rozhodnutí o podmíněném propuštění odsouzeného z výkonu trestu odnětí svobody a tyto okresní soud pečlivě hodnotil. Z napadeného usnesení rovněž vyplývá, že okresní soud je obeznámen s ustálenou judikaturou Ústavního soudu ČR k dané problematice. Okresní soud své rozhodnutí odůvodnil zejména v bodě 13., k tomuto je možno poznamenat, že s odůvodněním okresního soudu se stížnostní soud ztotožnil a je tedy možno na odůvodnění blíže odkázat.

24. Stížnostní soud pouze považuje za nutné v předmětné věci dodat, že bylo zjištěno, že se skutečně odsouzený ve výkonu trestu odnětí svobody chová řádně, kdy rovněž obdržel řadu kázeňských odměn. K tomu však nutno uvést, že přes dlouhý výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody se odsouzený chová řádně v podstatě od roku 2013, jak vyplývá mimo jiné i z připojeného spisu, konkrétně z usnesení Okresního soudu v Jičíně ze dne 17. 7. 2018, č. j. 25 Nt 2538/2018-29, a Krajského soudu v Hradci Králové ze 16. 8. 2018, č. j. 11 To 309/2018-40 (č. l. 1713 – č. l. 1715), kterým byla zamítnuta žádost odsouzeného o přeřazení z věznice se zvýšenou ostrahou do věznice s ostrahou a z odůvodnění se podává, že bezproblémový výkon vazby a trestu odnětí svobody odsouzený prezentuje teprve od roku 2013.

25. Stížnostní soud si je rovněž vědom toho, že ředitel věznice se k žádosti odsouzeného připojil, stejně tak rodiče odsouzeného a Halina K., dále k žádosti byla doložena zpráva z Poradny pro občanství/Občanská a lidská práva, z.s., dobrozdání Mgr. Michaela T. a zpráva spolku OIKIA z.s. s nabídkou převzetí záruky za dovršení nápravy odsouzeného. Stížnostní soud nezpochybňuje skutečnosti uvedené odsouzeným o tom, s jakými společnostmi či spolky navázal spolupráci a jaké absolvoval programy ve výkonu trestu, nicméně co se např. týká připojení ředitele věznice, je zřejmé, že tento vychází zejména z chování odsouzeného ve věznici, co se však týká rozhodnutí o žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění, je nutno posuzovat celou věc komplexně a hodnocení z věznice je jedním z podkladů, které má soud pro své rozhodnutí k dispozici. Stížnostní soud si rovněž dovoluje polemizovat se závěry uvedenými v Závěrečné zprávě o absolvování odsouzeného programu 3Z, v němž je mimo jiné uvedeno, že v případě odsouzeného se jedná o prvovězněnou osobu s nenarušeným hodnotovým systémem, když i dle laického názoru stížnostního soudu lze s tímto konstatováním polemizovat, a to s ohledem na to, jaké trestné činnosti se odsouzený dopustil, a to dokonce opakovaně, a dále s ohledem na závěry znaleckých posudků, které měl stížnostní soud k dispozici.

26. Dále je nutno konstatovat, že skutečně ve prospěch odsouzeného příliš nevyznívá jeho postoj při náhradě škody. Odsuzujícím rozsudkem byla odsouzenému uložena povinnost nahradit poškozeným Bohumíru F. st. a Janě F. na náhradu škody částku ve výši 20 500 Kč a poškozenému Janu S. částku ve výši 2 665 Kč. Jak vyplývá ze spisového materiálu, odsouzený, ačkoliv byl pracovně zařazen, způsobenou škodu nijak nehradil. Ze zprávy Probační a mediační služby v Šumperku ze dne 12. 12. 2024 vyplynulo, že dle sdělení paní F. odsouzený neuhradil škodu, kterou dostal stanovenou rozsudkem. Paní F. dále uvedla, že dopady rodiny byly rozsáhlé, rodina se dostala do finančních problémů, museli prodat dům. V době, kdy byla věc projednávána, nebyl účinný zákon o obětech trestných činů a rodina neměla finanční prostředky na zaplacení právního zastoupení s odkázanou škodou do občanskoprávního řízení. Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že poškozenému Janu S. byla přiznána částka ve výši 2 665 Kč v souvislosti s úhradou pohřebního věnce a rodičům poškozeného byla přiznána částka ve výši 20 500 Kč za náklady spojené s pohřben syna. Každý z rodičů se dále k trestnímu řízení připojil s nárokem na náhradu škody ve výši 120 000 Kč za psychickou újmu, dále se k trestnímu řízení připojila manželka

poškozeného, tito poškození byli se svými nároky odkázáni na řízení ve věcech občanskoprávních. Ačkoliv výše uvedené rozhodnutí soudu bylo vyhlášeno před 20 lety a ani v té době přiznaná náhrada škody nebyla nijak vysoká, odsouzený přesto, že byl ve výkonu trestu pracovně zařazen, neučinil žádné kroky za účelem náhrady škody. Jak bylo výše konstatováno, ještě ke konci roku 2024 nebyly zaplaceny ani náklady na pohřeb, které poškození vynaložili před 20 lety, nemluvě o dalších, zcela jistě oprávněných nárocích poškozených, myšleno nároky na nemajetkovou újmu, které však v trestním řízení poškozeným přiznány nebyly. Odsouzený až v podstatě před rozhodnutím okresního soudu napadeným rozhodnutím doložil doklad o tom, že v prosinci 2024 a v lednu 2025 uhradil ve třech splátkách otci poškozeného částku celkem ve výši 20 500 Kč. Náhrada škody poškozenému S. doložena nebyla. Ohledně tohoto poškozeného rovněž nebylo zjištěno, že by do konce roku 2024 odsouzený činil nějaké úkony za účelem náhrady škody. Podle stížnostního soudu výše uvedené jednání odsouzeného nesvědčí příliš o tom, že si skutečně uvědomuje, jakého zavrženíhodného jednání se dopustil, a to nikoli pouze vůči poškozenému Bohumíru F.

27. Stížnostní soud nijak nezpochybňuje spolupráci, kterou odsouzený navázal s probační a mediační službou a dále skutečnost, že má v případě podmíněného propuštění zajištěno bydlení a zaměstnání v Probačním domě v Písku, ovšem jak již konstatoval okresní soud, je zřejmé, že jak zajištěné bydlení, tak také zajištěné zaměstnání, jsou garantovány pouze na dobu 6 měsíců. I ze samotné zprávy Probační a mediační služby v Šumperku se podává, že u odsouzeného je střední riziko recidivy v případě, že nebude pracovat na hlavní pracovní poměr a nepodaří se mu zajistit si podmínky pro bydlení. Pokud odsouzený uváděl, že má podporu rodičů, tuto skutečnost rovněž stížnostní soud nezpochybňuje, je však namístě poznamenat, že rodiče bydlí v nemovitosti, kde se odsouzený dopustil jednoho trestného činu vraždy a ani tuto skutečnost nelze zcela přehlédnout. Pokud pak odsouzený uvedl, že by mu mohl být poskytnut byt v Praze, pak tato skutečnost vede k úvaze, že by se odsouzený mohl dostat v podstatě do obdobné situace jako před trestnou činností, kdy mu také vypomáhaly jiné osoby, odsouzený se však i přesto dopustil předmětné trestné činnosti. Odsouzený se trestné činnosti dopustil ze zištného úmyslu, a to poté, kdy, minimálně v prvém a druhém případě, po něm poškození požadovali vrácení peněz, nebylo však současně zjištěno, že by se odsouzený dostal do nějaké extrémní či neřešitelné životní situace.

28. Co se pak týká znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie, specializace klinická psychologie, tento okresní soud shrnul v bodě 11. napadeného usnesení. Z odůvodnění napadeného usnesení je pak zřejmé, že znalecký posudek a jeho závěry okresní soud hodnotil spolu se všemi ostatními důkazy, které měl k dispozici. Znalec se osobě odsouzeného věnoval celistvě, když se podrobně věnoval znaleckým posudkům vypracovaným ve věci, v níž byl odsouzený uznán vinným trestnými činy vraždy, dále se vyjadřoval ke znaleckému zkoumání odsouzeného v roce 2019, znalec se rovněž zabýval otázkou vlivu dlouhodobého výkonu trestu odnětí svobody na odsouzené, v daném případě pak znalec za nejzávažnější problém považuje narušení vztahu k vnějšímu světu. Znalec v závěru posudku konstatoval, že odsouzený dosáhl pevnějšího náhledu na příčiny trestné činnosti a schopnost sebereflexe opakovaně prokazoval, je však nezbytné rozlišit, kdy pozitivní chování vychází z vnější adaptace prostředí věznění, a kdy naopak dochází ke skutečným změnám u osobnosti odsouzeného, zda je tedy odsouzený skutečně polepšený a povede na svobodě řádný život. U odsouzeného dle znalce došlo k identifikaci se a osvojení si některých pozitivních změn v prožívání a chování v důsledku vlivu resocializačních aktivit. Dále znalec uvedl, že nelze vyloučit další příznivý vývoj v otázce posílení resocializačního potenciálu odsouzeného zapojením se do programů, které se věnují již přímo readaptaci propuštěných, nelze však ignorovat případné mediální zmínění s možným různým profilem popisu a tím i dopadu na prožívání a postoje odsouzeného. V závěru posudku znalec uvedl, že u odsouzeného nedošlo k žádné zásadní změně v bazálních osobnostních dispozicích, vzhledem k časovému odstupu lze konstatovat proces dozrávání, dále uvedl, že nelze vyloučit komplikované dlouhodobé vývojové procesy readaptace.

29. Je nutno poukázat na ustálenou judikaturu Ústavního soudu ČR, který opakovaně ve svých rozhodnutích uvedl, že rozhodující kritéria podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody jsou jednak splnění podmínky polepšení odsouzeného, potvrzeného jeho současným chováním a plněním jemu uložených povinností, a jednak existencí takových skutečností, z nichž by bylo možné důvodně usoudit, že odsouzený po předčasném propuštění na svobodu povede řádný život. Další podmínkou pro podmíněné propuštění z výkonu trestu je tedy tzv. pozitivní prognóza, tedy možnost očekávání, že odsouzený v budoucnu povede řádný život.

30. I dle stížnostního soudu odsouzený doposud nesplnil všechny zákonné podmínky pro podmíněné propuštění z výkonu trestu, v daném případě z výkonu trestu na doživotí. Závěr o podmíněném propuštění nemůže být podepřen toliko zjištěním o slušném chování ve výkonu trestu odnětí svobody, kdy v daném případě je nutno věc velice pečlivě hodnotit ze všech hledisek a podmínek uvedených v ust. § 88 odst. 1, odst. 3 a odst. 5 trestního zákoníku. Pro podmíněné propuštění je významné, zda odsouzený prokázal, že další výkon trestu je v jeho případě nadbytečný, což dle stížnostního soudu prokázáno nebylo. Bylo zjištěno, že dosavadní výkon trestu i přes kladné hodnocení věznice neodstranil charakterové vlastnosti, které odsouzeného vedly ke spáchání závažné trestné činnosti a s ohledem na závěry znaleckého posudku a vzhledem k charakteru osobnosti odsouzeného je potřeba, aby i nadále na odsouzeného bylo působeno uloženým trestem, když není možno učinit závěr, že s ohledem na okolnosti činu, za který byl odsouzen, a povahu jeho osobnosti nehrozí opakování spáchaného nebo jiného obdobného trestného činu.

31. Závěrem je nutno konstatovat, že stížnostní soud v posuzovaném případě neshledal žádné důvody pro to, aby napadené usnesení okresního soudu změnil ve prospěch odsouzeného, když rozhodnutí okresního soudu považuje za věcně správné, zákonné a odůvodněné. Závěr soudu nebyla sto zvrátit ani záruka za dovršení nápravy odsouzeného nabídnutá spolkem OIKIA z.s.

32. Bude na odsouzeném, pokud bude chtít v budoucnu žádost o podmíněné propuštění opakovat, aby učinil další reálné kroky, z nichž bude zřejmé, že se skutečně řádně připravuje na život na svobodě a aby dále pracoval na svém osobnostním rozvoji.

33. S ohledem na veškeré shora rozvedené skutečnosti krajský soud postupem podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu stížnost odsouzeného jako nedůvodnou zamítl.

**Poučení:**

Proti tomuto rozhodnutí **není** další řádný opravný prostředek přípustný.

Olomouc 12. května 2025

Mgr. Zuzana Vladyková v. r.
předsedkyně senátu

Vypracovala:
Mgr. Pavlína Hajtmarová v. r.

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Fantulová.